

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **D. H.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 6. 2015, č. j. 41 A 36/2014 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Městský úřad Velké Meziříčí rozhodnutím ze dne 29. 10. 2013, č. j. DOP/30789/2013/4650/2013-bdin, uznal žalobce vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 22. 8. 2013 při jízdě na dálnici D1 v km 159,5 a katastru obce Nové Sady, ve směru na Prahu, jel nedovolenou rychlostí, neboť mu byla v tomto úseku s nejvyšší dovolenou rychlostí 80 km/h upravenou dopravní značkou „B 20a“ naměřena Policíí ČR digitálním silničním rychloměrem PolCam PC 2006 rychlost 107 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení $\pm 3\%$, mu byla jako nejnižší skutečná rychlost naměřena rychlost jízdy 103 km/h, čímž překročil dovolenou rychlost na dálnici o 23 km/h. Za přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení.

Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalobce podal odvolání. Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 3. 2014, č. j. KUJI 14446/2014, sp. zn. OOSČ 20/2014 OOSC/5, odvolání žalobce zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 24. 6. 2015, č. j. 41 A 36/2014 – 28, zamítl.

Krajský soud shledal námitky žalobce nedůvodnými, a to ať již jde o námitku porušení procesních práv žalobce spočívající v projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce nebo námitky vztahující se k otázkám náležitého zjištění skutkového stavu, resp. ke správnosti provedeného dokazování. Krajský soud usoudil, že procesní práva žalobce porušena nebyla a že skutkový stav byl zjištěn tak, že žalobce mohl být bez důvodných pochybností shledán vinným ze spáchání předmětného přestupku a uplatněné žalobní námitky nebyly schopné tento závěr vyvrátit.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Proti rozsudku krajského soudu brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy namítá, že napadený rozsudek je nezákonný z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Nezákonnost stěžovatel spatřuje v nesprávném výkladu § 74 odst. 1 přestupkového zákona. Základním právem obviněného z přestupku je, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, tj. má právo být osobně přítomen ústnímu jednání o přestupku, ledaže by odmítl, ač byl řádně předvolán, se k projednání přestupku dostavit, nebo se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Stěžovatel namítá, že zákonem stanovené podmínky pro projednání přestupku v nepřítomnosti obviněného nebyly splněny a postupem správního orgánu došlo k porušení ústavou zaručeného práva na spravedlivý proces.

Stěžovatel prohlašuje, že *ho „zmocněnec nijak nevyrozuměl o skutečnosti, že se ve věci bude konat ústní projednání přestupku a pokud by účastník řízení o ústním projednání přestupku věděl, tak by se na něj dostavil, ...“*. Podle stěžovatele krajský soud nesprávně dovodil, že není vadou řízení, že stěžovatel jako obviněný z přestupku nebyl předvolán k ústnímu projednání věci. Rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 10. 2011, č. j. 2 As 111/2011 – 56, na který krajský soud odkazuje, je podle stěžovatele nepřiléhavý, neboť krajský soud přehlédl, že zmíněný rozsudek dopadá na odlišný případ, ve kterém obviněný z přestupku byl *„celkem třikrát samostatně předvolán k ústnímu projednání přestupku a vždy byl výslovně poučen o svých právech...“*. V nyní projednávané věci však stěžovatel nebyl předvolán k ústnímu projednání přestupku ani jednou, a proto citovaný judikát na případ stěžovatele *„vlastně vůbec nedopadá“*.

Podle stěžovatele *„není rozhodné, že by měl být obviněný z přestupku předvoláván k ústnímu jednání pouze za situace, že správní orgán prvního stupně hodlá provést výslech obviněného z přestupku, respektive, že by tento výslech byl nezbytný pro správné a úplné zjištění skutkového stavu.“* Otázku, zda měl být anebo neměl být obviněný vyrozuměn o datu a čase projednání jeho věci, nelze činit závislou na tom, zda správní orgán hodlal nebo nehodlal v průběhu ústního jednání provést výslech obviněného z přestupku, respektive zda má správní orgán k dispozici důkazy, které spáchání přestupku dostatečně prokazují. Stěžovatel souhlasí s tím, že nemusí být nezbytně nutné, aby se obviněný z přestupku jednání zúčastnil, ale zároveň tvrdí, že obviněný z přestupku má mít právo volby, zda se projednání přestupku zúčastní či ne. Rozhodnutí o tom, zda se obviněný z přestupku veřejného ústního projednání věci má nebo nemá zúčastnit, nepřísluší orgánu veřejné moci.

pokračování

Za podstatné stěžovatel označuje to, že jakákoliv osoba obviněná z přestupku má ústavně zaručené právo ve smyslu článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod na „*projednání své věci za své přítomnosti a ústavně zaručené právo na vyjádření se ke všem prováděným důkazům*“. Stěžovatel připomíná, že řízení o přestupku je řízením o trestním obvinění, na které je při deficitu právní úpravy správního přestupkového práva nutno aplikovat zásady práva trestního. Stěžovatel se přitom odvolává na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a na judikaturu zdejšího soudu, aniž by blíže specifikoval konkrétní rozhodnutí zmíněných soudů.

Pokud jde o další judikaturu, které se krajský soud v napadeném rozsudku dovolává, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2013, sp. zn. 8 As 53/2013, není, dle stěžovatele, v rozporu s jeho žalobní argumentací a rozhodnutí ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. 1 As 100/2008, na projednávaný případ nedopadá. Stěžovatel namítá, že právo na projednání věci v přítomnosti obviněného z přestupku, je ústavně zaručeným právem ve smyslu článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, přičemž podmínkou realizace práva je, že se obviněný o datu a čase projednání dozví od orgánu veřejné moci, a nikoliv zprostředkovaně od svého zmocněnce, neboť „*od toho se jako soukromoprávní osoby nemusí toto dozvědět z důvodu pochybení na straně zmocněnce*“. Právní řád nestanoví pro zmocněnce povinnost vyrozumět účastníka řízení o datu a čase nařízeného jednání ve věci.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje zamítnutí kasační stížnosti, neboť stěžovatel neuvádí skutečnosti, které by svědčily o nezákonném nebo nesprávném postupu správních orgánů v projednávané věci.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Kasační námitka stěžovatele přitom nesměruje do faktického skutkového stavu samotného přestupku, ale jedná se o námitku procesního charakteru. Stěžovatel namítá, že nebyl řádně předvolán k ústnímu jednání o přestupku nařízenému na den 29. 10. 2013, že mu správní orgán prvního stupně neumožnil zúčastnit se ústního jednání a odňal mu tak právo „*být ve věci procesně činný*“.

V posuzované věci se tedy jedná o zvážení otázky, zda byly splněny podmínky § 74 odst. 1 zákona o přestupcích pro projednání věci bez přítomnosti stěžovatele. Nejvyšší správní soud při posouzení této otázky vycházel z níže uvedené ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, přičemž neshledal žádný důvod se od této judikatury odchýlit.

Nejvyšší správní soud se při zodpovězení otázky, zda byly splněny podmínky § 74 odst. 1 zákona o přestupcích pro projednání věci bez přítomnosti stěžovatele, zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu. Krajský soud přílehavě poukázal na rozsudek zdejšího soudu č. j. 2 As 111/2011 – 56, ze dne 20. 10. 2011; v něm soud konstatoval, že je nutno rozlišit mezi výsledkem obviněného a účastí obviněného při ústním jednání před správním orgánem. V případě ústního jednání není pro uplatnění procesních práv účastníka řízení nezbytná jeho osobní účast. Povaha těchto práv nevyžaduje osobní úkon účastníka, ale účastník může tato práva uplatnit prostřednictvím svého zástupce, který může navrhopvat důkazy, seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim, klást svědkům otázky atd. Z úkonů zástupce pak vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému (§ 34 odst. 1 správního řádu). Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že daný přestupek spadá pod pojem „trestních obvinění“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a proto osobě obviněné z přestupku náleží procesní práva obdobná těm, jakých požívá obviněný z trestného činu. Avšak ani z čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle něhož má každý obviněný právo obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru, nevyplývá podmínka osobní účasti obviněného při jednání. Pokud je tedy obviněný zastoupen, zpravidla postačí, pokud se ústního jednání zúčastní pouze jeho zástupce. Stěžovatel se mylí, pokud rozhodnutí č. j. 2 As 111/2011 - 56 označuje za nepřiléhavé z důvodu, že v dané věci byl obviněný třikrát samostatně předvolán k ústnímu projednání přestupku a vždy byl výslovně poučen o svých právech. Jak vyplývá z citovaného rozsudku č. j. 2 As 111/2011 – 56, obviněnému pro přestupek bylo skutečně (jedenkrát) doručeno samostatně předvolání k ústnímu projednání přestupku, to ale za situace, kdy v řízení ještě nebyl zastoupen, a v tom případě z logiky věci správní orgán předvolání doručoval pouze obviněnému. Klíčové ale je, že poté, co obviněný zmocnil k zastupování v řízení advokáta, doručoval správní orgán všechna další předvolání k ústnímu jednání jen zmocněnci obviněného.

Za přílehavý považuje Nejvyšší správní soud i další judikát zdejšího soudu citovaný v napadeném rozsudku, a to rozsudek ze dne 23. 12. 2013, č. j. 8 As 53/2013 – 37, ve kterém soud řešil případ, kdy obviněný pro přestupek byl v řízení zastoupen zástupcem a jeho osobní účast u jednání tak nebyla s ohledem na zjištěný skutkový stav nezbytná pro zachování jeho práv účastníka řízení. V citovaném rozhodnutí kasační soud mj. konstatoval: „*Osobní účast obviněného, který je zastoupen, by byla vyžadována pouze tehdy, vystala-li by potřeba jej vyslechnout z důvodu zjištění skutkového stavu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že správní orgán může požadovat osobní konání zastoupeného v řízení jen tehdy, je-li k tomu oprávněn na základě zákona. Správní orgán tedy může účastníka předvolat k výsledku pouze tehdy, pokud je jeho osobní účast nutná pro dosažení cíle řízení, tedy pro zjištění skutkového stavu (blíže viz např. rozsudek ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 100/2008 – 61).*“

V nyní projednávané věci z obsahu spisového materiálu vyplývá, že stěžovatel dne 11. 9. 2013 vystavil plnou moc Ing. M. J. Plná moc byla udělena pro zastupování ve věci v plném rozsahu, ve všech stupních řízení, včetně řízení před správním soudem a doručování písemností. Dne 25. 9. 2013 zaslal správní orgán prvního stupně zmocněnci stěžovatele předvolání k ústnímu jednání na den 29. 10. 2013, ve kterém byl zmocněnec upozorněn, že je předvoláván jako zástupce obviněného na základě udělené plné moci ze dne 11. 9. 2013 a byl poučen o tom, že zástupce v řízení vystupuje jménem zastoupeného a z jeho úkonů vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Zároveň byl zmocněnec poučen zejména o tom, že v případě, že by se určený den nemohl ze závažných důvodů dostavit k ústnímu jednání, je jeho povinností se bezodkladně omluvit. Zmocněnec stěžovatele převzal předvolání osobně dne 2. 10. 2013. V den konání ústního jednání o přestupku se zmocněnec ani stěžovatel k ústnímu jednání nedostavili a správní orgán přistoupil k projednání věci v nepřítomnosti obviněného. Ze spisu se podává, že veškeré podklady rozhodnutí byly založeny ve spise, takže účastník, resp. jeho zástupce, měl případně možnost se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim. Shromážděné důkazy, jejichž výčet je

pokračování

v protokolu zaznamenán, považoval správní orgán za dostatečné k řádnému zjištění skutkového stavu, proto ukončil shromažďování podkladů pro rozhodnutí a konstatoval, že na základě provedeného dokazování nemá pochybnosti o tom, že obviněný se přestupku dopustil.

Nejvyšší správní soud na základě uvedeného proto shodně s krajským soudem konstatuje, že správní orgán prvního stupně nepochybil, pokud stěžovatele nepředvolal a k ústnímu jednání předvolal pouze jeho zástupce. Je zřejmé, že neúčast stěžovatele nebránila v uskutečnění jednání a za existující důkazní situace nemohla ohrozit cíl předmětného řízení. Správní orgán prvního stupně měl ve správním spisu k dispozici řadu důkazů, které spáchání přestupku žalobcem dostatečně prokazovaly, zejména videozáznam měřicího zařízení, fotodokumentaci přestupku, ověřovací list měřicího zařízení, oznámení přestupku a další. Pokud se tedy zástupce stěžovatele bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nedostavil, ač byl k ústnímu jednání řádně a včas předvolán, správní orgán nepochybil, projednal-li věc v nepřítomnosti stěžovatele.

Pokud jde o prohlášení stěžovatele, že ho zmocněnec nevyrozuměl o konání ústního jednání o přestupku, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná o tvrzení, které bylo poprvé uplatněno až v řízení o kasační stížnosti. Podle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem uplatněným po vydání napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Pouze obiter dictum soud konstatuje, že zastoupení v přestupkovém řízení není povinné; odpovědnost za výběr zástupce pro řízení je nutno přičíst pouze a jen stěžovateli. Nehájil-li zvolený zástupce náležitě jeho práva např. tím, že jej neinformoval o konání ústního jednání, ačkoli byl o něm řádně vyrozuměn, resp. nedostavil-li se na předvolání, nese následky své volby zástupce stěžovatel sám.

IV. Závěr a náklady řízení

Ze všech shora vyložených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud se nedopustil vytýkané nezákonnosti, řádně se vypořádal se všemi námitkami stěžovatele a své rozhodnutí náležitě odůvodnil. Kasační stížnost není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který měl úspěch ve věci, podle obsahu spisu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu